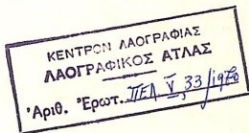

5

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

Α!
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

10-12-1969/19-1-1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις) ΛΑΚΚΑ
(παλαιότερον ὄνομα : ΛΑΧΟΥΡΙΑ), Ἐπαρχίας ΑΙΓΙΑΛΕΙΑΣ,
Νομοῦ ΑΧΑΪΑΣ
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος ΚΟΝΙΝΟΣ
ΑΝΕΣΤΟΣ ἐπάγγελμα ΔΙΔΑΣΚΑΣ
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις ΛΑΚΚΑ (ΛΑΧΟΥΡΙΑ) ΑΙΓΙΑΛΕΙΑΣ
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον 1

3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον ΜΙΧΑΗΛ ΒΑΓΕΝΑΣ
ΤΟΥ ΣΟΤΗΡΙΟΥ
ἡλικία 55 ἐτῶν γραμματικαὶ γνώσεις 27 ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ
τόπος καταγωγῆς ΛΑΚΚΑ

(ΛΑΧΟΥΡΙΑ) ΑΙΓΙΑΛΕΙΑΣ

β) ΜΙΧΑΗΛ ΝΙΚΟΛΑΚΟΠΟΥΛΟΣ ἐτῶν 78 ἰσχυρὴ πνευματικὴ
τόπος καταγωγῆς ΛΑΚΚΑ (ΛΑΧΟΥΡΙΑ) ΑΙΓΙΑΛΕΙΑΣ

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων ; Δέν ὑπῆρχον χωρισταί πε-
ριοχαὶ διὰ βοσκήν καὶ χωριστοὶ διὰ σποράν ..
Ὑπῆρχον αὗται χωρισταί ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
ματα ; Ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστήματα ..
- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας ("Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ.
Ἐν ἑνὶ ὧν εἰς ἰδιοκτησίαι αἰεὶ χωριστοὶ καὶ ἐξέχοντες
- 3) Ὁ πατήρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του ; Μοιράζει αὐτὴν ἐν ᾧ βασίλειον ἔνα με-
ρὸς αὐτῆς τὸ ἑποῖον παῖσιν μετὰ τὸν θάνατόν του.
τὸ εἶναι τὸ ἑποῖον τὸν ἡμίονο περισσότερον.

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; *ἰν. ἐς. γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν. ἰν. ἐς. συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας.*

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; *ἰν. παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν.*

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι ἐργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ δόλοκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; *ἐργάζοντο... καὶ ἄλλοι χωρικοὶ ὡς ἄτομα καὶ ἡμερομισθίον.*

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακατόροι κλπ.) *ἐργάται. Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ τῶν θέσις ; ... ἔχσαν χωρικοὶ καὶ λίγη κτηματικὴ περιουσία.*

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβὴ των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα ;) *εἰς εἶδος καὶ εἰς χρήμα.*

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὰ θερίσματα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τραγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποῖαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ἡμερομισθίον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ; *ἐποχικῶς ἐχρησιμοποιοῦντο ἐργάται. ἔχσαν ἄνδρες ἢ καὶ γυναῖκες, ἐντόσιοι ἢ καὶ ξένοι καὶ ἡμερομισθίον.*

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δούλοι (ὑπηρέται) ἢ δούλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; *οὐκ.*

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπῆγαιναν δι' ἀγεύρεσιν ἐργασίας ; *ἐργάζοντο εἰς τὴν περιουσίαν τοῦ πατρὸς των.*

β) Ἐπῆγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται. ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πρματευτάδες (ἔμποροι) κλπ. ; *οὐκ.*

δ'. 1) Πῶς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: μὲ ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (μὲ καῦσιν: α) τῆς καλαμιᾶς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ μὲ κάλυψιν (παράχωμα) γλῶσς (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; . . .

Με βιώσιμη νόσον θιγαίνοντο παλαι-
ότεραν τα χωράγια.

2) Πότε έγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας ; 10. 1950

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται : τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας ; ... 1η Νοβ. 1949

1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόπτερο, δίπτερο κλπ.).
Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖται (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος ;

Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄρσενον ταῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγένετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; ... ἐξ ἰνδίων ... ἀφ' ἰνδίων ... ἐξ ἰνδίων ...

χρησιμοποιείται εν δυνάμει το κτήμα το
ὅποιον ἐπιδρομῆθεν τοῦ τοῦ κρείσσου τοῦ ἐμφορίου

Παραθέσσετε σχεδιαγράφημα (ή φωτογραφίαν) εκάστου τύπου σιδηρού ἄρότρου μὲ τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1. $x^2 + 2x + 1$ 4. $2x^2 + 3x + 1$ 7. $3x^2 + 4x + 1$ 10. -

2 5 8

3. καντούρι 6. θηάθην 9. -

2) Τρακτέρ (από πότε είναι εν χρήσει;) από το 1969

3) Μηχανή θερισμού

4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν)..... —

5) Μηχανή ἀλωνισμού 20 πρ. 10. 1968

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον ... 10. παλαιόν. ξύλινον...
 ἄροτρον... κατεσκεύαζε καὶ κατασκευάζει ὁ...
 πατήρ... ἡτῶ... οἰογενείας...

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιοῦμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ; → ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ καὶ

υψηλίνου ξυλίνου ἀρότρου
 εἰμ. 1 καὶ 2 εὐνηγμένου

3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφορῶν μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ. → εἰμ. 1 καὶ 2 εὐνηγμένου

1. ξύλινον ἄροτρον 6. κλειδί 11.

2. κοιτύρι 7. παράβολο 12.

3. σταβάρι 8. 13.

4. σηάθη 9. 14.

5. ὑνί 10. 15.

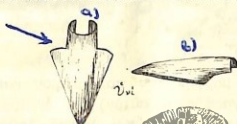
(1) Ἐὰν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Ἐὰν ὑπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρί-
θμησην).

- 4) **Τὸ ὕνι.** Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφίδων; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφήσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐὰν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

... 3H10 y1āz yorqñz ... ūz 10 a' 1ñz uazw.

Годы в.

- 5) Ποιον τὸ σχῆμα τῆς σπάλης τοῦ ἀρόστρου; ...

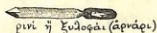
4. σελ. 3 συντημήν σου

69 ἦτο (ἦ εἶναι) κατεσκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου ;

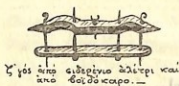
- 7) Ἐργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου
(π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφαΐ κλπ.).....

...και παρ' ου, παρ' ου, αριδι, ζυροφαι...

- 8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. ἔχρησιμοποιοῦντο καὶ κτηνὰ ποιοῦνται βόες, ἵπποι, ἡμίονοι.
- β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ; δύο.

- 9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ; Ναί.

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεῦλες, πιζεῦλια κλπ.).

ὁ γὸς αὐτοῦ εἰδερμένω ἀλλέτρι καὶ ἀπὸ τοῦ δασκαροῦ.

εὐνηγμένον.

ἀοητὸν.

- 10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερώς τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας.

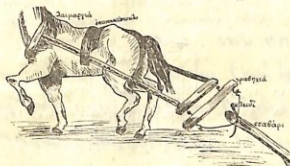
εὐνηγμένον.

- 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλοῦρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν).

λουριά.

- 12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου ; δὲν γίνεται ὄργωμα μετ' ἐνὸς ζώου.
- Πῶς γίνεται ἡ ζεῦξις του (τὸ ζεῦξιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ;

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν, την οποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῇ εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον.....

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον); 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος)· 2) γυναῖκα· 3) υπηρέτης. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας.....

παλαιότερον καὶ σήμερον ὁ πατήρ...
ἡ μήτηρ... οἱ υἱοὶ... ἢ καὶ ἡ γυναῖς...

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) ...

τοποθετεῖται πρῶτα ὁ βυζὶς εἰς τὸν λαιμὸν τῶν ζώων καὶ μαίονιν... τὸ ἄροτρον...

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον... κατὰ τὸν ἴδιον τρόπο γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον...

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργωμα· μετὰ σχοινί, τοῦ ὁποῦ τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζώων ἢ ἄλλως; (Περιγραφή καὶ σχεδίασμα ἢ φωτογραφία).

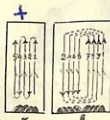
Ὁ γεωργὸς... κατευθύνει τὰ ζευγμένα ζῶα μετὰ σχοινί, τὸ ἄκρον τοῦ ὁποῦ ἔχουν δεθῇ εἰς τὴν μεσαστήν τῶν ζώων.

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένης αὐλακας (αὐλακίες) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὥς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

..... εἰς τὸ σχεδιάγραμμα α' κατωτέρω

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὥς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

.....

Σημειώσατε μετὰ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐάν ὑπάρξη ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορές ἢ σποριές, ντάμιες, σιασιές, μεσδράδες κ.λ.π.);

..... Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (καὶ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας δηλ. σποριές

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἡ σποριά); με αὐλακίαν;

..... με αὐλακίαν

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιεῖται ἄροτρον;

..... Ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ τῶν ἄλλων δημητριακῶν δὲν γίνεται με σκαπάνην εἰς τὸν τόπον σας

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων με τὸ ὄνι: καθέτως, πλάγιως, βαθιὰ κλπ.

..... Παλαιότερον (καὶ σήμερον) ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων ἐγένετο καθέτως

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων.

..... διὰ τὴν σπορὰν καὶ ἑίδους.....

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

- 1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν... κάποιε γίνονται (καὶ ἔγινοντο) δύο ὀργώματα: ἓνα καὶ ἰὺν μήνα αὐγουστοῦ καὶ ἓνα καὶ ἰὺν Ὀκτωβρίου ἢ Νοεμβρίου. τὸ πρῶτο ἐξ αὐτῶν λέγεται ὀργωγὰ τὸ δὲ σπορά...

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν γίνονται τρία ὀργώματα. τὸ α' λέγεται ὀργωγὰ τὸ β' γύρισμα καὶ τὸ γ' σπορά (τὸ α' μὲν τὸ εὐνοῦμεν τὸ β' καὶ μὴ αὐτοῖς)

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δεόν νά ἀφεθῇ ἀσπάρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρὰνάπαυσιν, διὰ νά σπαρθῇ κατόπιν σιτὰρι ἢ ἄλλο δημητριακόν....

..... ἐπὶ ἓνα ἔτος.....

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιεργείας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; Ἐξ ἰὺν καὶ καὶ ὡς 2, 3 καὶ ἰὺν αὐγουστοῦ καὶ Ὀκτωβρίου ἢ Νοεμβρίου. Ἠλαρῶσι τοῦ 3 καὶ αὐγουστοῦ. Ἠλῆσι τοῦ 2 Ἀπριλίου.

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκευὴ χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σπορὰν. π.χ. τὸ δισάκι· εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους;

τὸ δισάκι· εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους.

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχόν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὕνι κατὰ τὴν ἀροτρίασιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ;

..... Δὲν... χρησιμοποιεῖται... ἐλλειψοειδῆς.....

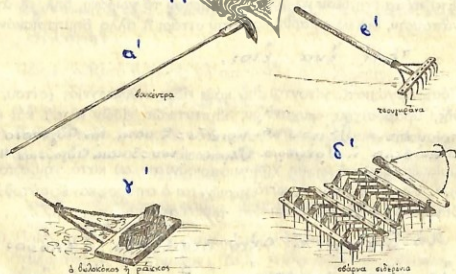
..... ράβδοι... τὸν... μαθαρισμόν... τοῦ ἐνίου.....

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); ... Μετὰ... τὸ... ὄργωμα... γίνεται... ἰσο-

πέδωσις... τοῦ... χωραφιοῦ... (σβάρνισμα)... μετὰ... τὴν... βάρνην... ὡς... δὲ... κατωτέρω... σχεδιαγράμμα

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπὶ κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφή ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

Ἡ σκαφή... μερῶν... τοῦ... ἀγροῦ... ποῦ... δὲν... ἔχουν... ὀργωθῇ... γίνεται... μετὰ... τὴν... ὡς... δὲ... εἰς... τὸ... 5... εὐνηγμένον

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ. ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

Διὰ τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ κτήνου χρῆσιμο-
ποιεῖται τὸ τσάνι καὶ ἡ τσάννα
ἐκ. 4. α καὶ ε' ἐκ. 5. ἐντηχημένον

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὥς καὶ αἱ ἐργασίαι πού ἐκτελοῦν

τὰ πρόσωπα πού βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην.
ἐν τῷ ὄργωμῳ δὲν ἔχουν ἐνομοσία ἐξιδιαιτ.

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπο-
ράν ὀσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορά καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου
εἴδους.

τὰ κομμινακώφια
διὰ τὴν καλλιέργειαν ὀσπρίων (ὀσπρ. καὶ
παλαιότερον)

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν
ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ά. ...

τὰ ἀνδρα ἐκαλλιεργοῦντο (καὶ καλλιεργοῦν-
ται) ἢ ρόβη καὶ τὸ σανόν. τὸ τριφύλλι ἐν ποιοτικῇ
χωράφια.

- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμή-
λων ἑσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βραγιές)
καὶ ἄλλως.

ἐν καλλιέργειᾳ τῶν γεωμήλων
πρὸ τοῦ 1920 (καὶ σήμερον) ἐγένετο εἰς πρασιές.

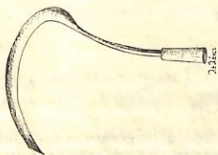
Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἐργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά.
(Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.)

Παλαιότερον (καὶ ἀπαιτεροῦ) τὰ δρεπάνια
θερίζοντο με δρεπάνι δονητικῶς.
ὡς καὶ ἐν τῷ συντηγμένῳ.

Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) θερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). **Μὲ δρέπανα θερίζοντο παλαιότερον καὶ με κόσσες θερίζονται ἀπαιτεροῦ τὰ χόρτα καὶ τὸ τριφύλλι. ὡς καὶ ἐν τῷ συντηγμένῳ.**

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτὴ; (Σχεδιάσετε αὐτήν). **Ἡ λεπίς τῶν δρεπάνων ἦτο καὶ εἶναι ὀδοντωτὴ δυνάμει.**
- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του· (σχεδιάσετε ἢ φωτογραφήσετε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο; **τὰ δρέπανα εἶχαν καὶ ἔχουν χειρολαβὴν ἐν εὐθείᾳ ἐκτεταμένην καὶ ἦτο αὐτὸς ἔχουν χειρολαβὴν ζυγνῆ.**

- 5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) καὶ δρεπανα... καὶ αὐλῶσαι... ἡμαρ-
ζου... ἐκ τοῦ ἐμπορίου...
- 6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) παλαιότερον (καὶ σήμερον). καὶ
ρεβίθων... γόνων... ἐκρίζαντο καὶ δέν. ἐκρίναν-
το

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

- 1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερόν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. Ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις
θερίζονται (καὶ θερίζονται) μὲ δρεπάνι... ἐπὶ ὕ-
ψος 10-15 cm ἀπὸ τοῦ ἐδάφους.
- 2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσι) εἰς τὸ χωράφι μαζί μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). ἐλέγοντο (καὶ λέγονται) μαλακὰ
- 3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὁποῖα παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραξιές, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχύων καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα; οἱ ἴδιοι... οἱ θερισταὶ... ἀποθε-
τουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα.

- 4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστά; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχύων εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) τὰ δράγματα
(οἱ χεριές) τοποθετοῦνται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους πρὸς
τὰ μαζὶ (5-6) καὶ οἱ κεφαλαὶ τῶν σταχύων...
εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν...

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
λοῦνται ἀγκαλιές.

..... κερόβολα ἢ καὶ ἀμαλίες

γ. Οἱ θερισταί.

1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλων τόπων καὶ ποῖον ; Θερίζουν ἄνδρες
καὶ γυναῖκες, ὑπῆρχον παλαιότερον καὶ
ἄνδρες ἐρχόμενοι ἀπὸ τὴν Ρωμυλῆ δι'
αὐτὸν τὸν σκοπὸν.

2) Πῶς ἡμείβοντο οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή· εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μετὰ τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν). Ἡμερομίσθιο μετὰ
μερομισθίου καὶ ἀποκοπῆς. Ἡ ἀμοι-
βὴ ἦτο εἰς χρῆμα ἢ καὶ εἰς εἶδος. Τὸ
ἡμερομίσθιο ἦτο μετὰ παροχῆς φα-
γητοῦ.

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἐφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμὸν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λοντό τι εἰς τὴν μέσσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ ἀισθάνωνται
κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ; Δὲν ἐφερον
λίποις εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύλαξιν
κατὰ τὸν θερισμὸν ἢ κατὰ τὴν ἔναρξιν
ἐργασίας διὰ νὰ μὴ ἀισθάνωνται κό-
πωσιν.

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ;

οχι

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά.

οχι

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθέριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχους ποὺ μένουν ἀθέριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ με τοὺς ἀποκοπέντας στάχους πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάβαν, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι θερισμὸν κατὰ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ.

δὲν ἀφήνουν μέρος τοῦ χωραφιοῦ ἀθέριστον.

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

- 1) Πότε ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα, ἥτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

τὸ δεμάτιασμα ἐγένετο τὸ ἑσπέραν ἢ τὴν αὐτὴν ἡμέραν μετὰ τὸν θερισμὸν.

- 2) Πώς ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὥς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἔδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.
- Ἡ δεμάτιασμα ἐγένετο ἀπὸ τῶν ἀνδρῶν τοῦ σταχυοτοῦ
 ἔδεναν οἱ θεριακοὶ σὲ χεριὰς ἔδένοντο μὲ βροῦ-
 λο ἢ σπάρτα τὰ δεμάτια. τὰ χερσὶ καὶ ἐ-
 λοποθετοῦντο εἰς αὐροειδῶς. οἱ μεγάλοι τῶν
 χερσὶ χερσὶς ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων πρὸς
 τὰ μεγάλα τῶν διαταγῶν χερσὶς, πρὸς
 κατωτέρω φαίνεται εἰς τὴν φωτογραφίαν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ;
- τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο
 εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν.

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς. **Ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον μαι ἤρχισεν ἡρὶν ἀπὸ 30 χρόνια. τὸ φύτευμα αὐτῆς γίνεται τὴν "Ανοιξη.**

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεωμῆλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ ἄρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ φωτογραφίαν. **Ἡ ἐξαγωγή τῶν γεωμῆλων ἀπὸ τοῦ χωράφου ἐγίνετο μὲ τσάπι.**
ἐλ. 19 σελ. 3 συνημμένου.

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν χειμῶνα μὲ ξηρά χόρτα (π.χ. σανόν, τριφυλλί, βίκον); Ἐάν ναι, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα, ἡ κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ. **Ναι. ἡ σπορά σανοῦ εἶχον μὲ ἓνα ὄργωμα τοῦ χωράφου. ἡ σπορά τριφυλλιοῦ μὲ ὄργωμα, βύρσιμο καὶ ἰὸ ὄργωμα σπορᾶς. ἰάν ἐμεγάλωναν αἶχο ἐξοπαίνοτο. ἡ κοπή μὲ δρεπάνι ἢ καὶ νόσσα. ἡ ξήρανσις εἰς τὸ χωράφι. ἡ φύλαξις τῶν εἰς καλύβαν.**
2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέππανον, κόσσαν κ.ἄ.). **Ποτὰ τὸ τέλος Ἀναξίμω μὲ δρεπάνον ἢ καὶ νόσσαν.**
(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).
ἐλ. 10 καὶ 11α σελ. 6 συνημμένου.

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμοποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετικὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) ... κατὰ τὴν ἔκτασιν τοῦ
πόρου καὶ τὸ ἐξοικισμὸν ἐν ἑκτα-
μοποιεῖνιο ἐγκατα.

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς ἀλώνισμόν. Συνκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

τὰ δεμάτια συνεκτρώνοντο εἰς τὸ
ἀλώνι.

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλώνισμόν δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως; ὁ κῶρος

ὅπου τοποθετοῦνται σπέρτον τὰ πρὸς ἀλώνισμὸν
δεμάτια ἐν ἑκτῇ θεωρίᾳ. Δὲν ὑπάρκει καθω-
ρισμένος τρόπος τοποθετήσεως τῶν δεματιῶν.

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν ἀλώνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὅχι εἰς τὸ ἀλώνι; Ὑπῆρχεν ἀνεκαθεν.

εἰς τὸν τόπον μας ἀλώνι διὰ τὸν ἀλώνισμὸν τῶν
δημητριακῶν. Δὲν ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός
τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον κῶρον δηλ. ἐκ
εἰς τὸ ἀλώνι.

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμού, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; Ἰὰ ἀλώνι κατεσκευάζετο ἐντὸς τοῦ

συνοικισμού εἰς ἐξωκὸν κῶρον ἢ μαί' ἔξω τοῦ χω-
ρίου κοντὰ εἰς τὰ τελευταῖα σπείριο πόνη εἰ
μικρὸ ὕψωμα.

- 5) Τὸ ἄλωνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ; ἐάν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλάς οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του, δηλ. με ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; *τὰ ἄλωνα ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσότερας ὅσας καὶ ποτε. ὁ ἄλωνισμός γίνεται ὅπως ἡλικία ὅσον ἀφορᾷ τῷ σερᾷ.*

6) Ἀπὸ πότε ἄρχεται τὸ ἄλωνισμα καὶ πότε λήγει ; *Ἄρχεται ἀρκὰς τοῦ αἵματος καὶ λήγει τέλος αὐτοῦ ἢ καὶ ἀρκὰς ἀδελφότητος.*

- 7) Εἶδη ἄλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματάλωνο (με δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (με δάπεδον ἐστρωμένον με πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχεδίασμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) *τὰ ἄλωνα ἔχουν...*

με πλάκες (πετράκια)...

ἐκ 13 σειρῶν συντηγνόντων.

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἄλωνι ἐκαστον ἐτὸς πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ ἄλωνισμοῦ· (π.χ. τοῦ χωματάλωνου· καθαρισμός αὐτοῦ καὶ ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρχει, με πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν καὶ ἀχύρων). *τὰ ἄλωνα καθαρίζονται καθεστὸς...*

καὶ πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ ἄλωνισμοῦ θοῶν...

τὰ χοιτᾶρια τὰ ὅποια ὑκόν ἔχουν ἐκτὸς...

μεταξὺ τῶν πλουῶν.

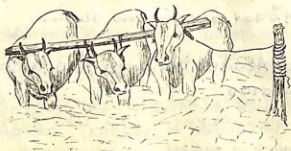
- 9) Ἡ ὥς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἄλωνιου καὶ ἡ ἐναρξίς τοῦ ἄλωνισμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; *Ἡ ὥς ἄνω...*

προετοιμασία τοῦ ἄλωνιου καὶ ἡ ἐναρξίς τοῦ ἄλωνισμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν.

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἄλωνι τῶν δεματιῶν, ὅπου ὑπάρχει ἄλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἄλω-

νισμόν; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἷονδήποτε ἄλλον.

· Η τοποθετησις εἰς τὰ ἀλώνι τῶν δεξασιῶν γίνεται γύρω ἀπὸ τὸν ἀλωνόστυλον ὁρθοῖα (σὲ κεί-
· ριές πιά) ······

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιήσεως ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατήσεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.). Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνοῦ ξύλινος στῦλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος σπηγερός, στρούλουρας, δουκάνη, βουκάνη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐξαρτῶνται σχοινία, ὥς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦνται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλικῶς, «νὰ ἔρχωνται γύρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα. εἰς.

τὰ μέσον τοῦ ἀλωνοῦ ὑπάρχει ὁ ἀλωνόστυλος ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐδένονται τὰ ζῶα με σχοινί.

καὶ περὶ τὸν στυλὸν περὶ αὐτὸν με ταχύτητα συμπαροῦμενα ὑπ' αὐτοῦ ὥστε νὰ μποροῦν νὰ κόβουν τὴν κυμαίνουσαν τροχίαν.

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινί ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνόστυλον με τὰ ζῶα; (Εἰς τινες τόπους δένεται τὸ σχοινί εἰς θηλειές, αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνοῦ. Τὰ ἀλώνιζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδεμένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειές περὶ τὸν λαιμόν ἐκάστου ζῶου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται ἀκόμη) ἀλωνισμός κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα)... οἱ ἡμί-
 ναι καὶ τὰ ἄλλα φέρονται γὰρ εἰς τὸ δ-
 ποῖον τὸ ἔκουν ἡνέκεν ὅπως αἰσθῶνται
 περιβάλλοντες τὸν λαὸν τῶν ψυχῶν. τὸ δὲ
 ἓνα ἄνθρωπον δέχεται ἐπὶ τοῦ ἀλωανιστοῦ.

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μη-
 χανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς
 ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω
 ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων
 σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται
 δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων
 διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἂν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο
 μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάννα, δικριάνι,
 βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις
 διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμε-
 ρον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητρι-
 ακά. Ἠλυνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακὰ μὲ ἀλωνι-
 στικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὅσπρια (κουκκία,
 ρεβίθια κ.ἄ.) ἠλυνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνυομένων καὶ
 περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων; Ὁ ἀλωνισμός.

Εἰς τὸν τόπον μας... ἐφίετο διὰ τῶν ποδῶν...
 τῶν ψυχῶν ἡνέκεν καὶ ἔκιν. γὰρ δουκάννα ἢ
 δικριάνι τὰ ὅσπρια καὶ ἡ κριθὴ ἠλυνί-
 ζοντο διὰ τῶν ποδῶν τῶν ψυχῶν ζευγνυομέ-
 νων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων.

8) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὴν ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ;.....

Ὁ ἀλωνισμός ἀρχίζει πρὶν πωῖαν καὶ
ἔπειτα περὶ τὸ μεσημέρι ἢ τὸ ἀπόγευμα
τὸ πολὺ.

12) Ποῖα ἄλλα ἀλωνιστικά ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὅποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δοκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδογτωντὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν): ...

κατὰ τὸν ἀλωνισμόν χρησιμεύονται
τὸ δοκράνι
ἐν. 14 σει. 11 συνηγμένου.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

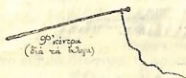
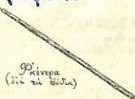
13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκό-
τους στάχυν ;.....

Μάλιστα

14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβερρα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύ-
πημα τῶν ζώων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ
φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποῖα ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχε-
διάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).

Διὰ τὴν ὁδήγησιν τῶν ζώων ἦτο ἐν χρή-
σει ἡ βέρρα ἐκ ξύλου μήκους 2,5 μ. πλάτους
ἐν. 14 σει. 11 συνηγμένου.

- 15) Πῶς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἁλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἁλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἥλωνίζοντο καθ' ἡμέραν. **Ἡ ἐργασία τοῦ ἁλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος δὲν ἔχει ὀνομασία μία. στρώσεις σίτου, κριθῆς, βρώμης ἥλωνίζοντο καὶ ἡμέραν.**

- 16) Πῶς λέγονται οἱ ἁλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λικνισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθῶν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)

Οἱ ἁλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λικνισθοῦν, διὰ τὰ ἀποχωρισθῶν τὰ ἄχυρα, λέγονται μάλαμα καὶ λικνίσματα.

- 17) Ποιοὶ ἁλωνίζουσι : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς μετὰ ἰδικὰ του ζῶα ἢ ὑπὸ ἑτέρου **λίκνισμα.**

(ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοί ἁλωνιστοὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τσοπάνηδες, καλούμενοι ἀλωνοῦν καὶ ἀγωνιάτες) οἱ ὅποιοι εἶχον βοδία ἢ αἰγὰ καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἁλωνισμόν. **Ἐν Κρήτῃ δ' ἴδιος ὁ γεωργὸς μετὰ ἰδικὰ του ζῶα καὶ συγγενῶν του ἢ καὶ φίλων του. Παισιότερον ὑπῆρχον ἀλωνοῦντες οἱ ὅποιοι εἶχον ἰδικὰ καὶ ἄλλα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἁλωνισμόν τῶν δημηγγομένων.**

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου μετὰ ζῶα καὶ μετὰ ἁλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν μετὰ χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ μετὰ ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

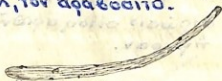
ὑπῆρχεν παλαιότερον καὶ ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦ στάχους μετὰ κόπανον καὶ ξύλον.

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο ; ἐκ ποίου ξύλου κατασκευάζετο ; πόσον μῆκος καὶ πλάτος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ; **Ὁ κόπανος κατασκευάζετο ἐκ ξύλου ἐλάτης. εἶχε μήκος 1 μ. περίπου, πλάτος 0,30 μ. καὶ πλάτος 0,10 μ. περίπου.**

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλὴν;
 Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου;
 (π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.). **Ἰὰ κοπάνισμα τῶν στα-**
χύων ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι. διὰ τὴν γαίην, τὰ
φτείσια, τὴν σίκαλη, τὸν ἀραβόσιτο.

κόπανος στρογγυλός

ξύλο καμπύλωτο διὰ τὸ κοπάνισμα
 μικροῦ ἔργου δημοτεριῶν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
 τῆς οικογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
 ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντα τὰ πρόσωπα αὐτά;
 Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ, μεγάλων
 παραγωγῶν; **Ἐγένετο ἀπο φέκη τῆς οἰκογενείας ἢ**
καὶ συγγενῶν τοῦ Ἀνελάμβαναν τὸ ἔργον τοῦτο
καὶ ἄλλα πρόσωπα (φίλοι τῆς οἰκογενείας) καὶ
βοήθεια, τὰ πρόσωπα αὐτὰ δὲν εἶχον ἰδιαι-
τητα ἀγοραεῖα. Μεγάλοι παραγωγεῖς δὲν ὑπῆρχον.

- 21) Πού ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
 Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι
 στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν;
 Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καί εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας) **Οἱ στα-**

χυεὶ διὰ τὸ κοπάνισμα ἐξαποθειοῦντο εἰς τὸ ἄλωνα. Ἐκοπάνιζοντο τὴν ἡμέραν δύο καὶ τρεῖς εὐρωσεῖς. τὸ κοπάνισμα ἀπέλειπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ κοπάνου.

- 22) Κατὰ τὸ ἄλωνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναί, ποῖα ;

Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ; **Ὁχι. Δέν ἐλέγοντο τραγούδια κατὰ τὸ ἄλωνισμα. κατὰ τὸ κοπάνισμα δέν ἐλέγοντο εἰδικαὶ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τῆς ἐργασίας.**

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἔγινε χρήσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) **τὸ πρῶτον ἔγινε χρήσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς πρὶν ἀπὸ 8 χρόνιων.**

ἦτο παλαιὸν τύπον τοῦ ἐλκισμοῦ μετὰ τὴν βοήθειαν ἰσχυρῶς β'. λίνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίνισμα πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ. **Οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες λέγονται εἰς τὸν τόπον μας λειῶμα καὶ μάλαμα. Ἐν τῷ δικριάνι σωρεῖται το λειῶμα διὰ τὸ λίνισμα.**

τοῦ δικιργιάν (λίνισμα)

τοῦ δικιργιάν (λίνισμα)

τοῦ δικιργιάν (λίνισμα)

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ; Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

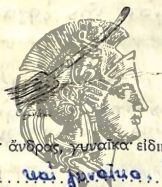
ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μα-
χαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην
καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο. . . **Οσκημασιο-**

μενος **εωφός** ἔχε **σκήμα** **στρογγύλον** ἢ καὶ ἐπι-
φυκτὸς **πλοίου** **ἀρχιστ** **τὸ λίχνισμα** **πρὸς ἀποχω-**
ρισμόν **τοῦ ἀκύρου** **ἀπὸ τὸν μαρτὸν** **μαρφώνεται δ-**
πάνω **ἐπὶ τὸν σωρόν** **ἐνα** **δευράνι** **καὶ ὁ ἀρχηγὸς ἐπὶ**
διωγενείας **κάνει τὸν σταυρόν του.**

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο :
φυτᾶρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.

μὲ δευράνι **γίνεαι τὸ ἀνέμισμα**
ἐνα **ἢ αὐτὸ** **σελ** **ἢ συντημένον.**

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνεμίζει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

λιχνᾶ **ἄνδρας** **καὶ γυναῖκα** **κάποιε δὲ καὶ ἐ-**
διμὸς λιχνιστὴς **ἐπ' ἀμοιβῇ.**

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ
λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦν-
ται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κον-
τύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεῦτερον ἀλώ-
νισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

τὰ χονδρὰ **τεμάχια** **τῶν σταχύων** **γὰρ τοῦ**
καρποῦ **λέγονται** **κόμπια** **ἢ καὶ σὺβάλα** **δὲν**
συνηθίζεται **νὰ γίνεαι** **δεῦτερον ἀλώνισμα** **διὰ**
τῶν ποδῶν **τῶν ζώων** **ὥστε** **νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ**
σῖτος.

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ξεῦσις τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώ-
νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
ηθίζεται τοῦτο

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχυῶν (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ; **Η...**
διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τῶν μετ' αὐτοῦ παραμεί-
ναντα χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχυῶν γίνεται
μέτ' ἰσχυρῶν καὶ διὰ τῶν χειρῶν.

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
ύλων ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κόσκι-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

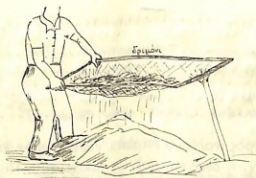
ΑΘΗΝΩΝ

κόσκινα παλιό δερμάτινο

κάρου ἢ ἀρυλῶς

νων μέ ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. μέ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν)

24.15 εἰς 13 συντηγμένον

- 7) Ὃταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ.

Ὃταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν. καὶ τὸ φτυάρι δὲν χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρὸς. ἐμπηγνύεται δὲ εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος. καὶ τὸ φτυάρι δὲν ἐπακολουθεῖ εἰς προσκύνησιν καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ.

- 8) Ἄλλὰ ἐθίμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην.

γ'.1) Ποῖαι ὀφειλαὶ πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνθήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστής εἰς τὸ ἀλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἵπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις όκάδας, εις κοιλά κλπ., παραθέσατε δέ και ίχνο-
γράφημα αυτού· βλ. κατωτέρω σχετικής είκόνας).

Ο γυμνασιάρχης...
...πρὸς τοὺς μαθητὰς...
...ἐπὶ τῷ αὐτῷ...
...ἐπὶ τῷ αὐτῷ...
...ἐπὶ τῷ αὐτῷ...

μικροκοίλη

κούπελος

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἁλώνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ κυρτιάτικο,
- δ) τὸ ἀλώνιατικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (δόνομα,
χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτο-
γραφίας αὐτῶν)

ἡ δὲ ἀπάντησις...

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ
ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκ-
κων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετι-
κὰς συνηθείας)

ὁ γεωργὸς... ἀποθηκεύει τὸν καρπὸν...
ἐντὸς τοῦ χωρίου... ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ...
ἀποθηκεύει τὸν καρπὸν...

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἀχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ
χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἁλώνι. Πῶς ἐγένετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; ἰὼ ἄκυραν... ἀποσημειώσω εἰς
 ἀκυρώνα... ἐνὸς τοῦ περὶου... καὶ ἔξω ἀπὸ...
 τὸ περὶοῦ καὶ πάλιν... εἰς τὸ κεντὰυον στήνα.
 ἢ ἀποσημειώσω γίνεται ἐνὸς τοῦ καυώου εἰς σφον.

- 5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
 θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχυς ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ;...

ἢ διαλογὴ τοῦ σπόρου ἐγίνετο μετὰ τὸ ἀ-
 λώνισμα.

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
 σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύων,
 τὸ ὁποῖον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὅπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται.
 πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
 τόπον σας ἀναμνα φωτιᾶς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
 γέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
 τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

ἔθιμο εἰς τὸν τόπον καὶ δὲν ἀναμνε
 εἰς τὸ ἀναμνα φωτιᾶς εἰς τὸ ὑπαιθρον ἢ
 εἰς τὸ περὶον κατ' ἔθιμον καὶ διάρκειαν τοῦ
 ἔτους.

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ;

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αυτή ; (π.χ. φανός, άφανός κλπ.).....

β'. 1) Ποιοι ανάπτουν την πυράν' παιδιά, ήλικιωμένοι, ποιος άλλος ;....

2) Ποιος ή ποιοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διά την πυράν.
Τὰ κλέπτουν ; "Αν ναι, από ποιον μέρος ;

3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερώς)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποίαι αί συνήθειαι εις κάθε τόπον διά κάθε πυράν ;

1) Προσευχάι, διάφοροι έπικλήσεις, ξερκία, ξσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικά κείμενα

2) Πηδήματα, χοροί γύρω από την πυράν. (Περιγραφή λεπτομερής)

3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λου-
λουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα
τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς)

5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΙΣΕΩΣ
ΑΙΓΙΑΛΕΙΑΣ

Αριθ. Πρωτ. 453

Εν Αιγίῳ τῇ 9 Φεβρ/ρίου 1970

Π ρ ο ς

Τὴν Ἀκαδημίαν Ἀθηνῶν
Κέντρον Ἑρεῦνης τῆς
Ἑλληνικῆς Λογογραφίας

ΑΘΗΝΑΙΣ

Ἔχομεν τὴν τιμὴν καὶ ἀποπελάμεν ὑμῖν, ὅδε προση-
τημένως, τὴν ὑπ' ἀριθ. 43/7-2-70 ἀναφορὰν τοῦ διευ-
θυντοῦ τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ Κέντρου Δάκκας τῆς ἡμετέ-
ρας ἐπιθεωρήσεως, μετὰ τοῦ τεύχους προσηρημένου ἐρωτημα-
τολογίου, δεόντως συζητημένου, καὶ νὰ παρακαλέ-
σωμεν διὰ τὰ καθ' ὑμᾶς κατεπείρω.

Μετά τιμῆς

Ὁ Ἐπιθεωρητής

Παν. Παναγιωτόπουλος.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΑΥΤΟΚΡΑΤΕΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΔΗΜΟΤ. ΣΧΟΛΕΙΩΝ
ΛΑΡΚΑΣ

Αριθ. Πρωτ. 43

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ
ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ
ΑΙΓΙΑΛΕΙΑΣ

Αριθ. Πρωτ.

Επείγει το

453
9-2-70

Ἐν Λαμια τῇ 7 Φεβρ. 1970

Θέμα: "Συλλογὴ ὑμῶν διὰ τὴν
συνταξὶν λαογραφικῶν" Ἀττοῦ.
τοῦ τῆς Ἑλλάδος."

Συν.: δύο (2)

Πρὸς
τὸ κέντρον ἑρεῦνης τῆς ἑα-
θνητικῆς λαογραφίας.
(διὰ τοῦ κ. ἐπιθεωρητοῦ Δημο-
τικῶν σχολείων περιφερείας Αἰ-
γιαλείας)

Ἔς ἐπεξεῖν τῆς ἐπ' αὐτοῦ.
3539/99-11-69 Διαταγῆς κ. ἐπιθεω-
ρητοῦ Δημ. σχολείων περιφερεί-
ας Αἰγιαλείας, 7 αὐτῶν ὡ
τὴν τιμὴν να ὑποβάλω ὑμῖν
συντημένως
ἀποτυπωματολογίῳ ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ
ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥ-
ΡΑΣ, δέοντως συμπληρωμένον,
μετὰ τοῦ χειρογράφου τῆς συλ-
λεκτικῆς ὑμῶν.

Ὁ Διευτὴς τοῦ σχολείου

Παύλος
ΚΟΛΩΝΑ

Α. α ΤΑ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

1) Από τα παλαιά κτήρια και πριν από το 1920 δεν υπήρχαν χωριστά περιοχές δια κατοικίας και χω-
σεις δια εφορών. Αυτά επηλλάσσοντο κατά χρο-
νικά διαστήματα δηλ "Όλος τας ἀρχαίας περιοχάς
τάς ετεμάριζον σέ δύο μέρη και την γέν μία περιο-
κή την ἑσπεραν ένα ἔτος, την δέ ἄλλη τὸ ἄλλο
ἔτος, και τοῦτο γιά τὰ γένοντι καθε χρόνο μία χω-
ράγια γιά κατοικία και τὰ γεωσφάβονται ἐν πλείον.

2) Τὰ χωράγια ἦσαν ιδιοκτησία τῶν χωρῶν, μετὰ δέ
ἀπό αὐτά ἦσαν μοναστηρίων.

3) Ὁ πατήρ δὲν διατηροῦν την περιουσίαν του συμεντωμέ-
νην και γιά τὸν γάμο τῶν τέκνων του. Μοιράζει αὐ-
τήν, σπιδόν δὲν, σέ αὐτά ἐκεί, βασταί, ένα μέρος αὐ-
τῆς δια τὰ ἑαυτοῦ του, τὰ ἑποῖον, διατ ἀνεσότη,
παῖδρι, τὸ τέκνον του, τὸ ἑποῖον τὸν ἥματα περισ-
σότερον.

4) Οἱ καίτοι δὲν ἀσκαλοῦνται γένον γι τὴν γιωργίαν ἢ
τὴν υπνωργίαν ἀλλὰ συγχρόνως ἀσκαλοῦνται και γι
τὰ δύο, προσέχοντες ὅμως τὴν μία ἔργασία περισσέ-
τερον τῆς ἄλλης π.κ. ἔναι χωρῶς πού ἔχει πολ-
λά πρόβια ἀσκαλεῖται λίγο γι τὴν γιωργίαν και
ἄλλοι χωρῶς πού ἔχει πολλά χωράγια ἀσκαλεῖται
λίγο γι τὴν υπνωργίαν ἢ και καθελεν.

5) Οἱ τεκνῖται ἀσκαλοῦνται ἐν πατέρω και ἐν τὴν γε-
ωργίαν.

6) Εἰς τὸ μέγαλο κτήματα τῶν μοναστηρίων εἰσράφον-
το μαλόμπροι ἀλλὰ και ἄλλα ἄτομα, χωρῶς, εἰ
ὅποιοι χωρῶς ἐπητηρόντο γι ἡμεροφίσθιον.

7) Τὰ ἄτομα αὐτά ἐβαλοῦντο ἐργάται και ἦσαν χω-

ρικοί με λίγα υτήματα, εντόπιοι ή ξένοι.

α) η άμειβη των ήτοι εις είδος και εις κρήνα υάπορε.

β) Έκρησιμποποιούντο έργαται υαδ' άλλας τας έποχάς. Ούτοι ήσαν εντόπιοι ή έξ άλλων περιοχών άνδρες ή και γυναίκες που έλάμβαναν άμειβη ήμερομισθιον, άλλοτε εις κρήνα και άλλοτε εις είδος.

γ) Δέν έκρησιμποποιούντο δουλοι ή δουλαι.

δ) α) οί νύκιοι και αι νύκιοι του τόπου έμεναν στον τόπον των και εργάζοντο στην περιουσίαν του πατρός των.

β) Δέν έπλήσαναν, έποικίως εις άλλα μέρος προς εξεύρεσιν εργασίας.

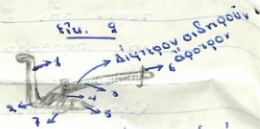
ε) οί χωράφια παλαιότερον έκρησίνοντο με φωτιήν υάπορον (θεών ή αλγοροτάτων)

ς) εις τον τόπον υας έμεν το πρώτον κρησις κρησιών

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ε) οί σιδηροί άρσενες και αι μαρμαί κρηναί εις τον τόπον υας ήρχισαν να κρησιμποποιούνται υαδ' το 1949

1) Έκρησιμποποιούντο ειδικά σιδηρά άρσενα και εις άλλα τα υτήματα, το όποιο έκρησιμποποιήκατε τότε από το υάριο. ή ύμερον ή προμήθειά του γίνεται από το έργοριο.

1) κρησίνη 2) κοντούρι 3) σταβάρι 4) σπάση 5) ύνι

6) υαλίδι 7) παράβελο (σιδηροί άρσενες ύν. 2)

2) το υαυτιό είναι εκ κρήσι από το 1962 εις τον τόπον υας.

3) κρησινή θειοργαυ έιν ήλαε ποτε εις τον τόπον υας

4) Ούτε κρησινή δουίκατοι των στοχών έκν έλει ποτε

6) Μηχανή άπαισθητού ήλει κατά το 1962.

α) 1) το ζύγιον άρσεν βασιλεύει και καταστύβει ε πατήρ της διασπένειας.

2) το ζύγιον άρσεν που χρησιμοποιείται σήμερα είναι το της ειν. 1, εις 2, το όποιον χρησιμοποιείται και παλαιότερον.

3) Ζυγός και άρσεν του τόπου μας ειν. 1 και 3 εις 2.

4) το όνι του ζυγίου άρσεν ήτο και είναι μιας μορφής δια την άρσίσαν ήτοι ως ειδών των κυραγίων.

5) το εκήφα της σπάσης του άρσεν:

ειν. 6
→ ζεύλα

ειν. 4
→ σπάση (κυρτός)

ειν. 5
→ κωδ.
→ ζυγός
→ ζεύλα

6) 4) σπάση ήτο και ειν. κατασκευασμένη θα ζύλον.

7) το έργωμα δια την κατασκευήν και επιδιόρθωσιν του άρσενος είναι το σπασήν, το κωδ. 1, το κωδ. 2, το κωδ. 3.

8) α) δια το άρσεν χρησιμοποιούνται στ έλκεις, οι 4 ητοι και οι 5 ήτοι.

β) δια το έργωμα χρησιμοποιούνται δια 7 ήτοι.

9) δια το ζεύμασμα ήτοι δια 7 ήτοι ήτοι όναγματος ε ζυγός (ειν. 3 και 3 εις 2 και 3)

10) 4) μορφή των ζευγών του ζυγού ως ως: ειν. 6 εις 3.

11) 5) κωδ. 1 εις 2 ήτοι ε όποιος τοποθετείται εις τον ζυγόν που προδίδεται εις αλλόν το άρσεν δια το έργωμα λέγεται λουφία.

12) δέν ήνεται έργωμα μεσ' ενός ήτοι.

13) άρσίσαν (έργωμα) και σπασή.

α) παλαιότερον και σήμερα έργωμα ποτε ε άνδρας 7 διο-
μήτην του άρσεν, ποτε έργατος.

β) 3) το ζεύμα των κωδών ήνεται ως έργος.

τοποθετείται πρώτα επί ζεύλα του ζυγού στο ένο

έξω, άποφο δέ και τό άλλο έξω. Κατόνιν φέρονται
τά φύα παλαιόν του άφροφου και γίνεται τό φύζιμο.
τό φύζιμο των άφροφου και των ήφρονων γίνεται κατά
τόν ήδιο τρόπο άντί όφωσ για φύλα χρησιμοποιείται
σημασία. είν. 7

σημασία (όφωσ που γίνεται με έξω έ-
ξω)

1) Κατό τον ήδιο τρόπο γίνεται τό φύζιμο και ές τό
ειδηφούν άφροφου

2) Ό φωφός κατανέμει τό φύζιμο φύα κατά τό όφω-
φα με σκοπύ τό άφωφόν όφωφόν έκουν άφωφόν ές
τόν έφωφόν των φύα.

3) Τό όφωφον παλαιότερον και άφωφον και έφωφον φρα-
φήν και κατανέμει φύα και φύα.

4) Η έφωφά και τό όφωφον του άφροφού έφινετο και γίνεται ές
λωφίδας που έφωφίετο και χωφίετο με άφωφίετο.

5) Η έφωφά του είτου και των άλλων έφωφίσιων έφιν
γίνεται με έφωφόν ές τον ήδιον φας.

6) Η είάφωφίς των άφωφών έφινετο και γίνεται καέτω
έφωφόν τό όφωφον και έφωφόν έφωφόν έφωφόν.

7) Άφωφίσις (έφωφίσις) του άφροφού από της έφωφάς

1) έφωφόν την έφωφάν έφωφίσιων καέτω γίνεται (και έφιν-
οντο) έφωφόν έφωφίσις. Έφωφόν κατά τον ήδιον έφωφόν
και έφωφόν κατά τον ήδιον έφωφόν ή καέτω της έφωφάς. Κα-
τά έφωφόν έφιν γίνεται τό όφωφον του ήφωφόν έφωφόν.

2) έφωφόν τό έφωφον έφωφίσιων γίνεται έφωφόν έφωφίσις. Έ-
φωφόν έφωφόν έφωφόν και γίνεται τό έφωφόν έφωφόν τό έφωφόν

βίαια σύριγμα και γίνεται άσπρος. Αραιώνει και το μ' ύψος από 3-6 πόντους μετά το σύριγμα. Στο μ' γίνεται η απορό.

3) Ητι ένα έτος αφήνει να άψογη άσπαριαν το κάρφι δια να αποδοτη άσπαρι ή άλλο δημητριακό.

4) Διά την καλλιέργεια σίτου γίνονται δύο άρρώματα. Το α' κατά τον άρρωμα και το β' κατά τον άρρωμα ή κούρεμα. Της καούρης το ίδιο. Του άρρωμα γίνονται τρία άρρώματα. Διά την καλλιέργεια κηπουριών επίσης τρία άρρώματα.

5) Κατά την εποχή χρησιμοποιείται:

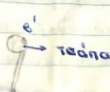
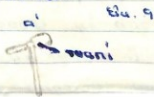
α) Το έδαφος που έστι αδιά περικείται έσποροι και έδαφου κηπουριών διασπορίζεται επί του έδαφου.

β) Δεν χρησιμοποιείται έδαφος έδαφου γάλακτος δια καούρας του άνια.

γ) Τη στιγμή έδαφου, καούρα καούρα γίνεται έδαφος του κάρφου.

Δηλαδή μετά το έδαφος που δεν έχουν άρρωμα γίνεται με το τσάνι.

δ) Διά το έδαφος του τσάνι χρησιμοποιείται το τσάνι και η τσάνι.

6) Τα πρόσωπα που βοηθούν τον έδαφος στο έδαφος είναι φίλη της έδαφου ή και έδαφου. Ταύτα δεν έχουν έδαφου έδαφου.

7) Τα κομμάτια χρησιμοποιούνται για έδαφου

8) Τα κάρφια το ποτιστικό καλλιερώνονται το τριήμερο (ή γάλα και το σάνι σε άνια)

9) 4 καλλιέργεια των έδαφου από το 1980 και έδαφου

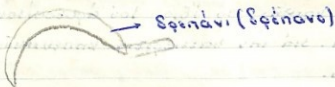
aproximadamente 100000.

ВЕРИЖА ОД

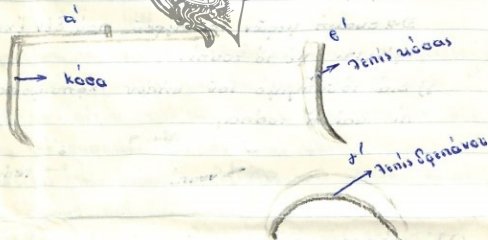
α' ἡγεσία θεοῦ

1) Παλαιότερον καὶ σήμερον τὰ ἑλληνιστῶν θεωροῦντο
μὲν ὁμογενὴ ὁμοφυλῶδη.

١٥

9) Η έξοδονα θεωρείται παλαιότερον και γι' αυτό
θεωρείται σήμερο το ποτό και το γλυκό. Διὰ
την ποσότητα των φάσεων.

[illegible]

→ Tennis shoes

[illegible]

4) Τα δάκτυλα είχαν και έχουν 26 ειδήσεων επενδυμένη με ζύλο. Οι πόσες έχουν χειρολαβή ζύλινη.

3) τὰ ὁσάνα καὶ αἱ ῥέσαι ἡχοῦμεθα ἐν τοῦ ἐκκο-
λου.

6) Παλαιότερον καὶ σήμερον τὰ ρεῖθρα, μόνον, ζυγίζοντο καὶ ἐν ξυμπόσῳ.

Ε' Θερσίφους τῶν Δημητριάδων.

1) Περιποιῶν εἰς ὕψος 10-15 ἑσῶν. ἀπὸ τοῦ ἑδάφους ἑθερί-
ζοντο καὶ διερίζοντο, γὰρ διεπάνι, ἢ εἴτος, ἢ κρηθή, ἢ
εὐρώπη, ἢ εἰσάλλω.

2) Οἱ σταχύες τοῦ ἔφεναν καὶ μένουσιν εἰς τὸ χωράφι
μαζὺ γὰρ τὴν εἶσαν γαῖα τὸν θεριστὸν ἐλέγοντο καὶ
λέγονται μαλαχιά.

3) Οἱ ἴδιοι εἰς θεριστὰ ἀποστέλουν ἐπὶ τοῦ ἑδάφους τὰ
δράγματα.

4) Τὰ δράγματα (αἱ χερίδες) τοποθετοῦνται ἐπὶ τοῦ ἑδά-
φους παλὰ μαζὺ (5-6) καὶ οἱ κεφαλὴς τῶν
σταχύων ἐυφύσσωνται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν.

5) Τὰ τοποθετούμενα μαζὺ δράγματα (5-6) δένονται
γὰρ ἓνα μικρὸν δράγμα καὶ μακρύνεται κερδέσιο
καὶ κεφαλὴς ἀπὸ αὐτοῦ.

γ' Οἱ θεριστὰι.

1) Θερρίζουν ἄνδρες καὶ γυναῖκες, ὑπῆρχον παλαιότερον
καὶ ἄνδρες ἐκτόφονοι ἀπὸ τὴν ρούνην δι' αὐτὸν τὸν
εὐνοπὸν.

2) Ἡμεῖς ποτε γὰρ ἡμεροφίσειον (μερομάγοιο) καὶ ἐ-
λάχιστες φορές γὰρ ἀπομοπή (ζευοπή). Ἡ ἀμοι-
βὴ ἦτο εἰς κοπήν ἢ εἰς εἶδος. τὸ ἡμεροφίσειο
ἦτο γαῖα παροχῆς γαζμποῦ.

3) Οἱ ἄνδρες καὶ αἱ γυναῖκες δὲν ἔφερον τι εἰς τὸς
κείρας πρὸς προκύλαζιν, ἴδια τῆς θριστερᾶς κατὰ
τὸν θεριστὸν οὔτε κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργα-
σίας, τὴν πρώτην ἡμέραν, περικεάλλοντο τι εἰς
τὴν γέσπην τοῦ σώματος διὰ τὰ γὰρ ἀισθόνωνται
υπόψωσιν.

4) Δὲν εἰδίδετο οὔτε δίδεσθαι προσοχὴν εἰς πρὸς τὴν

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ἡμέραν τῆς ἐξομάδας ἢ τοῦ μηνὸς καὶ τὴν προ-
πεινὰ ἀφίση ὁ θεριστής.

δ) δὲν ἐτραγουδοῦσαν ἢ τραγουδοῦν κατὰ τὸν θερισμόν
ἐκτενὴς τραγούδια.

ε) κατὰ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ δὲν
ἀφήνουν ἕνα μέρος τοῦ χωραφιοῦ ἀθεριστόν,

δ' ἰὸ εἰσιπὸν (θεγάνιασμα) τῶν σταχυῶν.

1) ἰὸ θεγάνιασμα ἐγίνετο ἰὸ ἐπίρας ἢ τὴν ἄλλην ἡμέ-
ραν μετὰ τὸν θερισμόν.

2) ἰὸ θεγάνιασμα ἐγίνετο ἀπὸ τῶν ἀνδρῶν τοῖς στα-
χυς τοὺς ἔδεναν οἱ θερισταὶ σὲ χερεῖς. ἔβλεποντο
μετὰ βροῦκα ἢ σπάργανα τὰ θεγάνια. ἰὸ κτερέσια

ἐποποιεῖσθαι ἐπαρκοῦντα. οἱ μεγάλοι τῆς γῆς
χερεῖας ἐπὶ τῆς ἀντιπρὸς τοῖς μεγάλους τῆς
ἐπὶ τῆς γῆς.

(ὅπως φαίνεται ἐν τῇ φωτογραφίᾳ τοῦ βιβλίου
σελ. 16)

3) ἰὸ θεγάνια μετὰ ἰὸ εἰσιπὸν ἀφήνοντο εἰς τὴν
ἰδίαν ὄρεν.

ε' θυμομαθὴ τῶν βρωφῆλων.

1) 1) καλλιέργεια τῆς παιδείας εἰς τὸν τόπον μας
ἤρξατο πρὶν ἀπὸ 30 χρόνια. ἰὸ γυμνασθεῖν αὐτῇ
γίνεται τὴν ἀνοικτῇ.

2) 2) ἐξαγωγή τῶν βρωφῆλων ἀπὸ τοῦ χωραφιοῦ ἐγίνετο μετὰ
τὸ τσαπὶ.

τσαπὶ

στ' θυμομαθὴ τοῦ θανάτου

1) 1) ἐκτενὴς παλαιότερον ἢ διασπορὴ τῶν βρωφῶν

2) Ο πατέρας ξεφύγει με βεντρί. Άδεια ναύα το
νέος της Όνείζας.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

9) Ο χώρος όπου υποστηρίζεται τα προς εξωμερήν διε-
κρίσις δὲν ἔχει δυναμικὰ σήμερον ἀκτινὴν. Παλαι-
τέρων ἐκέρχτο ἀκτινὴ. δὲν ὑπάρχει παρωρισμένος τρό-
πος τοποθετήσεως τῶν δειγμάτων.

3) Απότηκεν ἀνέμασεν εἰς τὸν τόπον μας ἀζώνι διὰ
τὸν δακτυλὸν τῶν δημογραφικῶν. δὲν ἔχιντο πα-
λαιότερον ὁ χωρὶς γὰρ τοῦ παρκοῦ ἀπό τὰ ἔχ-
99 εἰς ἄλλον τόπον δηλ. ἔχ. εἰς τὸ ἀζώνι.

4) Ιό άνω κατεύθυνση ενός του συντονισμού ως α-
διάν κώσαν ή ναί έξω του καρτεν κοντά εις τα τετα-
ταία επίτια πάντω εις μικρό ύψος.

5) τὸ αὐτὸν ἀντίκει εἰς ἑῖαν μόνον εἰσφεύουσαν ἢ καὶ
εἰς περισσοτέρας. Ὁ ἀδυνατός γίνεσθαι ὅπως τὴν ἐξουσίαν
ἀφαιρᾷ τὴν αὐτὴν.

6) τό ἀλώνισμα ἀρκίζει ἀρκεία πλουτίου καί ἀήξει
 ἰσχυροῦ ἢ ἀρκεία αὐτοῦ.

7) τό ἀλώνιο ἦσαν γέ πλάσι (πτεράλινα)

κα. 13

(ἔτσι περίπου ἦτο)
 τό πτεράλινο

ἀλωνόστρωτο

8) τό ἀλώνι καταρτίζεται καθε χρόνο πρό τῆς ἐναρξως
 τοῦ ἀλωνισμοῦ ἀπό τὰ κτήρια τὰ ὅποια ἔχουν
 ἐργὴ μεταξὺ τῶν πλάσι.

9) ὡς ὅπως προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καί ἡ ἐναρξις
 τοῦ ἀλωνισμοῦ δέν γίνεται ἀριστέτην ἡμέραν καί
 ἔσται.

10) ἡ ἰσοπέδισις ἐπὶ τὸ ἀλώνι τῶν δειγματικῶν γίνεται γύρω
 ἀπὸ τὸν ἀλωνόστρωτο ὅπου (ἐπὶ περίετις πιά).

11) τό ἀλώνισμα τῶν σταχυῶν τῶν δημητριακῶν (ἐπὶ
 τοῦ σίτου) γίνεται γέ γύρω (ἡλιοι, ἡψίονοι)

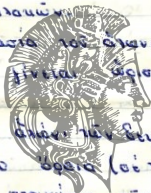
α) ὡς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ ὑπάρχει ὁ ἀλωνόστρωτος
 ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐξέρχονται τὰ γύρω γέ σκαίνι καί
 περιτέφοντο περί αὐτὸν γέ ταχύτητα συμφορᾶς
 ἔχον ὑπ' αὐτοῦ ὥστε νὰ μποροῦν νὰ πόνουν
 τὴν κορυφὴν τῶν τροχιῶν.

β) οἱ ἡψίονοι βιώνονται γέ σκαίνι τὸ ὅποιον τὸ
 ἔχουν νόμιμο θύειν αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν
 τὸν λαγόν τῶν γύρων. τὸ δὲ ἔνα ἄκρον δένεται
 ἐπὶ τοῦ ἀλωνοστρώτου.

γ) ὁ ἀλωνισμός ὡς τὸν τόπον γοι ἐρίετο διὰ τῶν πο-
 δῶν τῶν γύρων γόνον καί ὅτι γέ δουδαῖνα ἢ διουρίδα.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

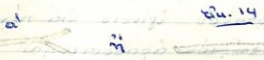
ΑΘΗΝΩΝ

νι. τὰ ἔσθια καὶ ἡ κοίτη ἡλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων βεντυσμένων καὶ περιγεροφέντων ἐπὶ τῶν σταχυῶν τούτων.

8) Ὁ ἀλωνιστὴς ἀρξίται τὴν πρῶτην καὶ ἔχει τελειώσει τὸ γεσηγῆσι ἢ τὸ ἀπόγευμα τὸ πολὺ.

9) κατὰ τὸν ἀλωνιστὴν χρησιμοποιοῦται τὸ δουράνι

α' κυ. 14 β' δουλάνι (ἐκζύου)

10) κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνιστοῦ ὁ γεωργὸς γέ το δικάει ἢ τὸ δουράνι, ἐκτόμεται γύρω εἰς τὸ ἄλων, ῥίπτει ἐνὶ τοῦ κύκλου τὸν ὅποιον διαφράγουν τὰ ζῶα τοῦ ἀύου στᾶντι.

11) διὰ τὴν ἐδήρησιν τῶν ζώων τοῦ ἐκζύου ἢ βέργα

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

9,5 μέτ. πλῆθυνον

ΑΘΗΝΩΝ

κυ. 14

→ βέργα (ἐκζύου)

12) Ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνιστοῦ ἐνὸς ὁλόωρου δὲν ἔχει ὁμοφασία. Μία στρώσις σίτου, κοίτης, ἐρώμη ἡλωνίζοντο κατ' ἡμέραν.

13) Οἱ ἀλωνιστέντες σταχυεῖς, πρὸ τοῦ ληνισθοῦν, διὰ τὰ ἀποκωφεσθῆναι τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν κορμὸν, λένονται γὰρ λαγα ἢ λειώμο.

14) Ὁλωνίζοντο ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς γέ ἰδιωτῶν ζῶα καὶ συγγενῶν τοῦ ἢ φίλων τοῦ. Παλαιότερον ὑπῆρχον ἀλωνοῖοι οἱ ὅποιοι εἶχον ἰδιωτῶν ἄλογα καὶ ἀνελάμεναι τὸν ἀλωνισμὸν τῶν ἐργασιῶν.

15) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου, γέ ζῶα, παλαιότερον ἦσαν ἐν κοίτῃ καὶ ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ κορμοῦ ἀπὸ

ταὺς σταχύνει με κόπανον καὶ διαβάλλομεν ἡ
γὰ μέρει ποσότητι δημητριαῶν.

17) Ο κόπανος οὗτος κατεσκευάσθη εὐνήως ἐν ζύλου
ἐλάτῃ καὶ εἶχε μήκος περίπου 1 μέτρο, πλάτος
0,30 μ. καὶ βάθος περίπου 0,10 μέτ.

18) τὸ υποπίεσμα τῶν σταγῶν ἐγένετο ἐν τῷ ἀλύνει. ἡ
χρῆσις τοῦ κόπανου ἐγένετο διὰ τὴν φουή, τὸ φέει-
σι, τὴν σίμολη, τὸν ἀραβόσιτον καὶ ἐγένετο ἀπὸ μέ-
λη τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ ευγενῶν. Ὅλα πρόσωπα
ἀνελάβανον τὰ βοσκήσους, φάσι τῆς οἰκογενείας με
βοσκήσια. τὰ πρόσωπα αὐτὰ δὲν εἶχαν ἰδιαιτέραν ὀ-
νομασία. μεγάλοι παραμυχοὶ δημητριαῶν δὲν ὑπῆρχον
ἐν τῷ τόπῳ μας.

19) Οἱ στάχυνες διὰ τὸ υποπίεσμα ἐμποθειοῦντο ἐν τῷ ὀ-
λίγῳ ὕδατι τῆς φουῆς καὶ τῆς σίμολης. τὸ
υποπίεσμα ἀπέβλεπε μόνον ἐν τῷ χωρισμῷ τοῦ
καρποῦ.

20) κατὰ τὸ ἀλύνισμα διὰ τῶν ζῶων ὡς ἐπίσης καὶ διὰ
τῶν υποπόων δὲν ἐφαρμολοῦσαν τραχυνῖα. κατὰ τὸ
υποπίεσμα δὲν εἴχοντο εἰδικαὶ φράσεις διὰ τὸν
θυμιοτισμὸν τῆς ἐργασίας.

21) ἡ χρῆσις ἀλυνιστικῆς μηχανῆς ἐν τῷ τόπῳ μας
ἔγινε πρῶτον ἀπὸ 8 χρόνια πρὶν τῇ ἐφαρμογῇ τῆς
πρόσωπον. ὅθεν ἦτο μηχανὴ ἀλυνιστικὴ παλαι-
οῦ τύπου ποὺ ἐκτενέρεται μετὰ τὴν βοσκήσιαν τραντέρ
δ' ἀλύνισμα.

22) Οἱ ἀλυνισμένοι στάχυνες πλένεται σὺν τῷ ποτῷ καὶ
λεῖψῳ καὶ φάσκα με ζυμᾶν ἢ ζυμᾶν παρῶνται
τὸ λεῖψῳ διὰ τὸ λίκνισμα. Ὁ σπυρμιθόγενος σω-
ρὸς εἶχε σπῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκε. προτοῦ

ἀρκίστη τὸ λίκνισμα πρὸς ἀποκωρισμὸν τοῦ ἀκύρου ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται ἐπάνω εἰς τὸν σωρὸν ἕνα θυμὸν καὶ ὁ ἀρκητὸς τῆς σιμογενείας κἀντὶ τὸν σταυρὸν τοῦ.

3) καὶ θυμὸν γίνεται τὸ ἀνέκτισμα ἢ λίκνισμα.

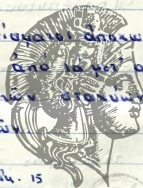
3) λίκνισμα ἀνδρας καὶ γυναῖκα. κάποιε δέ, τὶς δὲ λίκνιστής, ἐπ' ἀφ' ἑκτῆς.

4) τὰ κοινὰ τμήματα τῶν σταγύων μετὰ τοῦ καρποῦ κέρονται πόφλια ἢ οὐύδαλα. δὲν συνηθίζεται νὰ γίνεται δευτέρον ἀλόνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν γυναικῶν ὥστε νὰ ἀπογυμνωθῇ ὁ σῖτος.

3)

4) Ἄγου διὰ τοῦ λίκνισματος ἀποκωρῖσθαι τὰ ἄχυρα ἢ διαλογῆ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ παραμύλλοντα καὶ διὰ τῶν χειρῶν.

ἐκ. 15

→ γυνάρι (εὐζύλιον)

7) Ὅταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς ἐκρημαίνεται εἰς σωρὸν μετὰ τὸ γυνάρι. δὲν καρόσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρὸς. ἐμπηχύνεται ὅμως εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐμφατικὸν τοῦ λίκνισματος ἐπὶ τὸ γυνάρι, δὲν ἐπαυλοῦσθαι προσκύτησιν καὶ ἀποκωρισμὸν τοῦ σωροῦ ἀπὸ τοῦ γεωργοῦ.

8)

γ' 1) Ὁ φυλαὶ πρὸς κτήνη ἐπρεπε νὰ καταβληθεῖν εἰς εἶδος ἀγέλης, ὡς τὸ ἀλόνι, τὸ ἀλωνιάτισμα, παλαιότερον, ὡς τοῦ ἀλωτεφαίου. ἔβιδετο δὲ ἄγου πρῶτον φυμίσθαι γι

τὸ παντάρι.

ἐκ. 16

παντάρι

3) ἄλλα δάρεθ δὲν παρὲν αὐτοῦ εἰς τὸ ἀπὸν.

3) ὁ καρπὸς ἀποσκευασμάτων ἡνὸς καὶ φεφροῦ ἐνὶ τῇ οἰκίᾳ εἰς φηκαὶ ἀποσπῆσαι ἐν ζύλῳ. (ἀφάρια καὶ φουέλες)

4) τὸ ἀχυρὸν ἀποσκευῆται εἰς ἀχυρῶνα ἐνὶ τοῦ χωρίου καὶ ἔξω ἀπὸ τοῦ χωρίου καὶ παρὲν εἰς τὰ μνηταῖα ἐπὶ τῇ. ἢ ἀποσπῆσαι φέρεται ἐνὶ τῇ καλῶν εἰς εὐφρόν.

5) ἡ ἐπιτομή τοῦ ἐπὶ τῷ ἔργῳ μετὰ τὸ ἀπὸν

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Δ' ΕΤΗΣΙΑ

ΠΡΑΞΕΙΣ

α' 1) ἔσται, ὡς τὸν τόπον καὶ δὲν ὑπάρχει εἰς τὸ ἀναμγα φηκαὶ εἰς τὸ ὑπαφρον ἢ εἰς τὸ χωρίον, καὶ δὲν τῇ διαφύκα τοῦ ἔργου. -

Ἡ ἐπιτομή αὕτη ἐγένετο ἀπὸ τῇ

10 Σεπτεμβρίου 1969 - 19/10/1970

ἐν λαμβάνῃ τῇ 1 Σεπτεμβρίου 1970

ἡ ἐπιτομή

ἡ

ΚΑΝ/ΜΟΣ ΑΝΕΣΤΟΣ
26/10/70